

UCHWAŁA Nr RIO.II-00311-80/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 11 grudnia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii o projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy
Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026–2029
wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035

Na podstawie art. 13 pkt 12 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7), art. 230 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1483) oraz Zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących:

Skład Orzekający w osobach:

Katarzyna Gawrońska	- przewodnicząca
Paweł Gałko	- członek
Marlena Stachurska-Janczyło	- członek

opiniuje z zastrzeżeniami i uwagami sformułowanymi w uzasadnieniu
projekt uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej
Gminy Brańsk na lata 2026 – 2029 wraz z prognozą kwoty długu
i spłat zobowiązań na lata 2026-2035

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował opinię o projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026-2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035, zawartym w Zarządzeniu Nr 159/2025 Wójta Gminy Brańsk z dnia 12 listopada 2025 r. (data wpływu do RIO 13.11.2025 r.), z uwzględnieniem projektu budżetu Gminy Brańsk na 2026 rok, przyjętego Zarządzeniem Nr 160/2025 z dnia 12 listopada 2025 r.

Analiza powyższych dokumentów wykazała, iż zachowano wymogi okresowe wynikające z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1483). Przedłożony projekt uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026-2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035 spełnia co do zasady wymagania formalne w zakresie kompletności przedmiotu regulacji określonych w przepisach art. 226, art. 227, art. 228 i art. 229 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 83).

Przyjęte dla roku 2026 wartości znajdują uzasadnienie w projekcie budżetu Gminy Brańsk na 2026 rok i są z nim zgodne w zakresie ogólnych kwot dochodów i wydatków, wyniku budżetu jak i wielkości przychodów i rozchodów.

Projekt budżetu Gminy Brańsk przewiduje dochody ogółem w wysokości 37.787.493 zł, w tym dochody bieżące: 32.967.045 zł; dochody majątkowe: 4.820.448 zł oraz wydatki ogółem w

kwocie 40.205.489 zł, w tym wydatki bieżące: 32.881.916 zł; wydatki majątkowe: 7.323.573 zł. W 2026 r. Gmina Brańsk planuje deficyt budżetu w wysokości 2.417.996 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z nadwyżki z lat ubiegłych w kwocie 481.877 zł; przychodami z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 150.452 zł oraz przychodami z zaciąganych kredytów i pożyczek w kwocie 1.785.667 zł. Łączna planowana w projekcie budżetu na 2026 rok kwota przychodów wynosi 2.752.329 zł i poza wyżej wskazanymi przychodami obejmuje jeszcze przychody z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 334.333 zł, przeznaczone na rozchody z tytułu spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów. Wynik z działalności bieżącej Gminy zamyka się niewielką nadwyżką operacyjną, wynoszącą 85.129 zł, wypełniając tym samym dyspozycję art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Analiza sprawozdań oraz bilansu z wykonania budżetu Gminy za 2024 rok sporządzonego według stanu na dzień 31.12.2024 r., jak również przewidywanego wykonania za rok 2025 określonego w przedłożonych Izbie projektach wskazuje, iż przychody wewnętrzne w łącznej kwocie 632.329 zł będą możliwe do zaangażowania w budżecie roku 2026.

Odnosząc się do prognozy kwoty długu i spłat zobowiązań Skład Orzekający stwierdza, co następuje. Zgodnie z przedłożonym projektem uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026-2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035, w 2025 roku Gmina zaciągnie zobowiązania dłużne w wysokości 6.730.000 zł, a zadłużenie Gminy na koniec 2025 r. wyniesie 8.396.668 zł. W związku z konstrukcją budżetu zaplanowaną na 2026 r. zadłużenie Gminy jeszcze wzrośnie i na koniec 2026 r. wyniesie 10.182.335 zł. Dług ten ma zostać spłacony do końca 2035 roku. Od 2027 roku Gmina nie planuje pozyskiwania nowych przychodów z tytułów zwrotnych (zaciągania długu publicznego). Według założeń przedłożonego projektu WPF, Gmina ma osiągać w latach 2027-2035 dodatnie wyniki budżetów (kol. 3 WPF), które w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłaty zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia długu (kol. 3.1 WPF). W latach 2026-2035 zakładane są ponadto tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Z przedłożonego projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brańsk na lata 2026-2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2035 wynika, iż w całym okresie objętym Prognozą zostanie zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze).

Podkreślić jednak trzeba, że realizacja przyjętych w projekcie WPF wskaźników jest w znacznym stopniu uzależniona od realistyczności planowanych na poszczególne lata struktur budżetu.

Skład Orzekający zgłasza zastrzeżenia co do realistyczności projekcji dochodów i wydatków bieżących oraz planowanych nadwyżek operacyjnych, w kontekście Objasnień do WPF.

Możliwość spłaty zadłużenia w zakładanych wysokościach i zachowanie relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, opiera się między innymi na nadwyżkach operacyjnych rozumianych jako dodatnia różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Kluczowy dla projekcji nadwyżek operacyjnych jest natomiast wzrost w roku 2027 i od roku 2029 dochodów bieżących, przy jednoczesnym znacznie niższym wzroście wydatków bieżących (a nawet spadku wydatków na wynagrodzenia w 2029 r.). Na 2026 rok zaplanowano nadwyżkę operacyjną w kwocie 85.129 zł, jednak na 2027 rok zaplanowano już nadwyżkę operacyjną w wysokości 1.741.700 zł. Następnie w roku 2028 planowana nadwyżka operacyjna maleje do kwoty 1.353.802 zł, by w roku 2029 ponownie wzrosnąć do kwoty 2.332.802 zł.

Skład Orzekający podkreśla, że planowane od roku 2027 nadwyżki operacyjne nie znajdują uzasadnienia w kontekście Objaśnień dołączonych do projektu WPF. Zastrzeżenia Składu Orzekającego budzi również projekcja niektórych kategorii dochodów i wydatków bieżących. Na przykład dochody z podatku od nieruchomości, które według danych historycznych wykazywały tendencję wzrostową, rosną w latach 2027-2028, znacząco maleją w roku 2029, następnie ponownie rosną w latach 2030-2031 i od roku 2032 ponownie maleją. Podobne wątpliwości budzi projekcja wydatków na wynagrodzenia, które według danych historycznych również wykazywały tendencję wzrostową, a znacząco maleją w roku 2029. Tymczasem w Objaśnieniach wskazano, iż dochody i wydatki na następne lata oparto o wskaźniki makroekonomiczne według wytycznych Ministra Finansów, przyjmując tendencję wzrostową około 2-3 %.

Niezrealizowanie nadwyżek operacyjnych w zakładanych wysokościach może wpłynąć negatywnie na kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Jak natomiast stanowi art. 230 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, opinię do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany, przedstawionego wraz z projektem uchwały budżetowej, regionalna izba obrachunkowa wydaje ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto bądź planuje się zaciągnąć zobowiązania.

Mając na uwadze planowany przyrost zadłużenia Gminy, konieczność generowania od 2027 roku dodatnich wyników budżetu przeznaczanych na spłaty oraz ograniczania wydatków bieżących, w ocenie Składu Orzekającego niezbędne jest nieprzerwane monitorowanie realizacji założeń przedstawionych w Prognozie. Skład Orzekający wydając niniejszą opinię zastrzega konieczność zachowania dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym Prognozą, celem urzeczywistnienia zakładanych w projekcie WPF wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych wskaźników obsługi długu warunkowanych między innymi odpowiednimi wynikami operacyjnymi budżetów.

W odniesieniu do formalnej i merytorycznej poprawności projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brańsk Skład Orzekający zauważa, iż z tabeli WPF należy usunąć wiersz 2036. W tabeli WPF, w wykonaniu roku 2025 należy poprawić kwotę wykonanych przychodów z tytułu kredytów i pożyczek (należy usunąć jedno zero w kol. 4.1).

Ponadto przy podejmowaniu uchwały w sprawie WPF należy uaktualnić kol. 10.6 WPF – do kwoty długu na koniec 2025 roku. W załączniku przedsięwzięć limit zobowiązań nie powinien w żadnym wierszu przekraczać sumy limitów z lat 2026-2029.

Biorąc pod uwagę przedstawione okoliczności, Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Katarzyna Gawrońska